

"EDINOST"

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; 4.50
za četrt leta 1.50; 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 3 nov.
v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročilne se upravištvu ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov.
vračila v petito; za naslove z debelimi
črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga
obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd.
se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici
Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti
frankovano, ker nefrankovana se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate pre-
jema upravištvo v ulici Carintia 25.
Odprte reklamacije so pruste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

V edinost je moč.

Za državnozbornske volitve.

III.

V zadnjih dveh naših člankih, tika-
jočih se državnozbornskih volitev, imeli smo
v prvi vrsti pred očmi tržaške okoliščine.
Ker pa tudi Istra spada v delokrog poli-
tičnega društva „Edinost“ in ker tudi za
Istrane velja vse ono, kar smo zadnjič
povedali glede politične morale, odnosno
politiške poštenosti in značajnosti, zato je
potreba, da danes obrnemo pozornost svojo
naši Istri. Da, uprav v Istri širili so na-
sprotniki naši najgusnišo političko izpri-
jenost, dušili so železno vstrajnostjo po-
litiško značajnost in poštenje in konečno
stvar srečno doveli tako daleč, da oni sveti
državljanici čin, kojemu pravimo volitev,
v resnici ni bila svobodna volitev, ampak
kramarsko barantovanje za volilne glasove
združeno s pojedinami, pitjem in raznimi
bahanalijami. Teh sredstev posluževali so
se nasprotniki naši nekda in posluževali so
se jih pri zadnjih državnozbornskih volitvah
leta 1885. in posluževali se jih bodo —
o tem nima dvojbe — tudi pri sedanjih
volitvah, kajti političnega sramata gospoda
ne poznajo. Da je pri takih razmerah in
proti nasprotnikom take vrste
boj za našo stranko bil težaven, je jasno.
Na oni strani drznost, denar in zaslonba
pri marsikateri oblasti — na naši pa prazne
roki ter borenje proti predaodkom. Orožje
je torej jako nejednako in človeku bi
moral potemtakem upasti ves pogum. In
vender ni tako! Boj je res težaven, ali
boj ta je za nas velečasten boj.

Četudi nimamo na razpolaganje sred-
stev nasilstva in političke izprijenosti; če-
tudi se nam gujusi — in to je naša sreča
— v roko prijete tako umazano orožje,
kakoršno z veliko elastjo pri vsaki volitvi
vihte naši narodni nasprotniki, — vender
smo, ako stvar temeljito premetrimo, na
boljem, nego naši nasprotniki, kajti mi se

trdno držimo načel političkega poštenja in
le po tej poti si je mogoče priboriti traj-
nih uspehov za narodno stvar. Mi zidamo
na skalo, oni na pesek — vogali zgradbe
naše dvigali se bodo že vedno ponosno v
ozračje, ko se bude njih zgradba že davno
zrušila in ne bude o njej družega sledu,
kakor zevajoča podrtina. Na tej podrtini
vihrala pa bude naša zastava v znak
vstrajnosti in poštenosti naše. In nismo več
tako daleč od one dobe, ko se to zgodi,
ako to resno hočemo.

Vaša volitev, vršeca se širom Istre
bodiš v občinski zastop, deželni ali državni
zbor, je važna postajanjka na poti naši do
cilja. Z vsakim uspehom, priborjenim po-
vodom katerikoli volitve, storili smo nov
korak na potu napredka.

Volitve v državni zbor so razpisane
in kmalu se nam zopet ponudi prilika, da
storimo tak korak, približujoč nas nara-
dnemu osvobojenju. Zato pa prosimo vse
prvotne volilce, da se resno pripravljajo za
volilno borbo, ki nas čaka v bližnjih dneh.
Vaš volilec bodi mož na svojem mestu!
V ta namen spregovorimo tu nekoliko o
volilnem redu, veljavnem za Istro.

Pokrajina istrska voli 4 poslance v
državni zbor: jednega voli veleposestvo
združeno s kupčijsko zbornico, jednega
volijo mesta in trgi, dva pa kmečke
(izvanjske) občine. Ker v veleposestvu za
sedaj nimamo nade, da bi zmagali in ker
nam bude o volitvi za mesta in trge še
posebe govoriti, baviti se hočemo danes
samo z volitvami v kmečkih občinah.

Kmečke (izvanjske) občine bile so
do sedaj zastopane po jednom hrvatskem
in jednom italijanskem zastopniku. Ako
pa pomislimo, da je bil italijanski posla-
nec — De Franceschi — tako čudnita na-
činom izvoljen, da je preteklo državno-
zbornsko zasedanje, ne da bi bili njega
izvolitev potrdili, smemo gojiti nado, da
bodo kmečke občine istrske v bodočem

državnem zboru zastopane po dveh
naših poslancih, ako le vsi storimo
svojo dolžnost.

Občine istrske razdeljene so pri tej
volitvi na dva volilna okraja: jednega za-
padnega, jednega vatočnega.

V zapadni volilni okraj spadajo poli-
tični okraji koperski, poreški in
puljski; v vatočni volilni okraj spadajo
politični okraji voloski, pazinski in
lošinjski.

V zapadni volilni okraj spadajo ob-
čine: koperska brez mesta Kopra; izo-
lanska, brez mesta Izole; piranska, brez
mesta Pirana; miljska, brez mesta Milje;
buzetska, brez mesta Buzeta; dolinska;
dekanska; pomjanska in ročka. Na dalje:
poreška, brez mesta Poreča, vižinadska
brez trga Vižinada, umarska brez mesta
Umaga; bujska, brez mesta Buje; moto-
vunska, brez mesta Motovuna; versarska;
višnjanska; grižnjanska; optaljska in br-
toniglanska. In konečno: puljska, brez
mesta Pulja; vodnjanska brez mesta Vod-
njana; kanfauarska; barbanska; sanvicen-
ska in balska.

V vatočni volilni okraj spadajo občine:
voloska, brez mesta Volosko; kastavska,
brez mesta Kastav; lovranska, brez mesta
Lovran i Močence; veprinaška; jelšan-
ska; podgradska in materijska. Na dalje:
pazinska, brez mesta Pazina; labinska,
brez mesta Labina; plominška brez mesta
Plomina; žminjska; tinjanska in boljunska.
In konečno: malološinska, brez mesta
Mali Lošinj; velikološinska, brez mesta
veliki Lošinj; creska, brez mesta Cresa;
krška, brez mesta Krka; puntarska; du-
bašniška; dobrinjska; omisalska; vrb-
niška in baščanska.

Volilno pravico nimajo vsi občinarji,
nego samo oni, koji so upisani v prvi ali
drugi volilni razred v kmečkih občinah z
dvema volilnima razredoma; ali oni, koji
plačevajo prvi dve tretjini davka v ob-

činah z dvema volilnima razredoma, ali
prvi dve tretjini davka v mestnih občinah
ako se odbije mestne volilce, ali pa oni
III. razreda, koji plačevajo najmanje po 5
gl. davka.

Ali vsi ti ne volijo poslance izravno,
ali neposredno, ampak ga volijo po svojih
volilnih možeh. Oni, ki imajo pravico vo-
liti, so „volilci“, oni pa, koje volilci izbe-
rejo za svojo zaupne može so „volilni
možje“.

Vaš volilec ima pravico biti izvoljen
za volilnega moža v oni občini, kjer ima
volilno pravico. Občinske oblasti dolžnost
je sestaviti volilne liste ter jih 8 dni pred
volitvijo izložiti vsakemu na ogled. Kdor
ni vpisan, a meni, da ima volilni pravico,
sme to pravico reklamirati. Občinske obla-
sti je dalje dolžnost, s posebnim lističem
pozvati vsakega volilca, da pride volit
volilne može. Volilci imajo pravico zbirati
se v posvetovanja radi volitve volilnih mož.
Pri tem pogovoru gledajo naj posebno na
to, da za volilnega moža izberejo človeka,
koti uživa njih zaupanje, koji je pošten
in koji ljubi jezik svoj in narodnost svojo,
osobito pa, o katerem so uverjeni, da se
jim pri volitvi poslanca ne izneveri in ne
voli drugače, kakor jim je obljubil. Ko
so se pogovorili o volilnih možeh, zapišejo
naj volilnega moža ime, priimek, ime očeta
(tudi če je že mrtev), selo, iz katerega je
volilni mož in, če je treba, tudi hišno šte-
vilko. Da pa ni treba popisati toliko in
toliko lističev, dobro bi bilo, da se jih da
tiskati. Uredništvo našega lista bude rado
to preskrbelo, ako bi kaka občina to že-
lela. Na volilce mora volilec priti s po-
zivnico občinske oblasti in z lističem vo-
lilnih mož. Ako zna čitati, mora jih sam
prečitati, ako pa ne zna, preda svoj list
predsedniku volilne komisije. Predsednik
da prečitati napisana imena, a volilec
mora pri vsakem imenu z „da“ potrditi.
Ni jednega, ni drugega lističa ne dnaj

PODLISTEK.

On...

Povest grofa E. A. Saliasa.

VII.

(Dalje.)

Dukler je razsojeval Ohotskij to v
mislih, ni pustil oči z obraza pred seboj
sedečega starca. No ko je obrnil potem
pogled na strežca, kateri je stal na strani,
se je začudil vsej postavi in obrazu Za-
herja.

Zaher stal je z rokami za hrbtom,
nekoliko poniknjeno glavo in globoko za-
mišljen. Na njegovem obrazu kazala se
je jasno in natanko globoka žalost...

To je bilo ono izražanje, ono čustvo,
katero je videl Lorenc na lici starca prvi
dan smrti ljubega mu gospoda.

„Zaher žaluje po stricu!“ pomislil je
Ohotskij. „Da. To ni „oni“! To je drugi!
Oni je umrl. No kdo je ta?“ ponavljal
je v sebi Lorenc. In uže pogumneje, de-
loma tudi veselo se je obrnil k starcu,
sedečem pred njim.

— Kdo ste? Povejte... Razjasnite
mi to neverjetno zagonetko, dejal je
Ohotskij odločno in izzivaje. — Kdo ste?..

— Kaj je to... Neumnost ali drzoat,
odgovoril je oni mirno.

— Jaz prašam: kdo ste? progovoril
je Lorenc iznova z izzivajočim glasom. —
Pravite, da sem igral zločinsko komedijo,
ko sem pokopal strica... Zdi se mi,
da se je res zgodil zločin v stenah tega
grada, no zelo zagonetno... Vse to raz-
jasniti vender ne bude zelo težko... Od-
kriti bude treba stričevo truplo, ako se
ni razložilo popolnoma, in prepričati se,
da je mrtov... A vi?... Ne zabite,
da je umrl stric se znaki nasilno smrti.
Vspomnite se tudi, da vender nesem bil za-
dušen dasi sem bil prav po otročje malo-
dušen, po babje onemogel od praznovor-
nega straha. Zadušen je bil... Lorenc se
je ustavil za trenutek, no takoj je pristavil
odločno: — od vas...

Nastopilo je molčanje, ker starec ni
odgovoril ničesa, a Zaher, osvestivši se
iz nova, ogledoval je zopet temno in zlobno
oba.

— Kaka drzna igra je to?... pro-
govoril je naposled ni. — Mesto objasnjenja
vaših zločinskih, v resnici neverjetnih pre-
stopkov, si nekaj izmišljujete... Vi mi
tedaj govorite v obraz, da sem umrl...
Ste neumni, prismojeni?..

— Treba je odkriti stričevo truplo,
izgovoril je Lorenc grozljivo. A potem...

— Ne vznemirjajte se. Tožbo na vas

sem že poslal v mesto... Gotovo pride
jutri sem oblastnija, katero sem poklical,
in začne preiskovanje vsega tega neve-
rojetnega ravnanja. Pred vsem odkoplje
po mojej prošnji grob, v katerem ste po-
grebli nekega ali nekaj. A zdaj vam po-
vem, da se morete oddaliti. Dukler ne
pride sodnija, dolžni ste biti v gradu. Vas
ne izpuste! No jaz ne želim, da bi se mi
pokazali pred očji. Ko se razjasni vse —
odpravite se kamor hočete. Ostavite moj
grad za vselej... ako... Ako vas ne
ugrabijo in zaprejo v stolpu za vašo zlo-
činska dela.

Lorenc je vstal in hotel iti ven, a
zopet se je domislil naglo nečesa, se usta-
vil in dejal:

— Dobro... Ostanem tukaj v pri-
čakovanje sodnije in razjasnenja... A
dovolite mi zdaj, da vas prosim samo ne-
kaj. Prigodilo se je res neko zločinstvo.
Vidim in verjem torej, da ste živi. No vi
se jezite na-me?... Dasi jaz nesem v
ničem kriv... Je vaša jeza v tem, da
se hočete maščevati, izdati me?... Z
jedno besedo, jaz hočem uзнati... ona
vsota denarja, katero sem nesel hraniti v
Kijev po vašem ukazu pred pol letom, ka-
tero ste obečali podariti mi s časom, ako
bodete zadovoljni med letom z menoj...
Kaj bude z njo?

— To še prevdarim... Ne znam...
odgovoril je neodločno starec.

— Mi zdaj to odvezamete?... Ta
vsota nema za vas nikakega pomena, a
za-me ubogega človeka, je to prav veliko
premoženje. Me oropate tega?..

— Ne znam.

— Pomnite vsaj vaše obetanje, pom-
nite kaj ste govorili?... Se li odpoveste
vašej častni besedi? Prič, kaj ne, ni bilo,
se je posmejal Lorenc, — in vi morete
odreči zdaj...

— Nikakor, ne odrečem se... A
reklo se je, ako bodem zadovoljen...
čoda zdaj...

— Razumem... Vi se hočete maš-
čevati... Vi me dolžite tega, v čemur
sem čisto nedolžen, kakor tudi vsi pre-
bivalci grada, kateri so vas videli v rakvi.
Mi ne daste teh denarjev?..

— Dobro. Strinjam se. Naj bodo
vaši...

— Hvala. Pomnite, koliko jih je
tam?..

— Ne... slabo pomnim... Zdi
se mi, da... ne, ne pomnim.

— Tam je sto tisoč... Pomnite,
pri komu so shranjeni in kaki pogoji so
postavljeni po vašem povelji, da se jih
dobi nazaj? Vse to je malenkost, no bo

le začasen in da zopet njemu samemu pripade naloga, sestaviti novo italijansko ministerstvo. Danes je izvešeno, da je Crispi sam gojil to nado. Ali nado ta se mu ni izpolnila: Rudi ni bode načelnik novemu ministerstvu.

Grof Waldersee, načelnik nemškega generalnega staba, je moral zapustiti to velevažno mesto. Grofa nazori se menda v marsičem niso strinjali z nazori nemškega cesarja.

DOPISI.

Izza Čuka dne 4. sečna t. l. (Izv. dop.) [Odgovor dopisniku iz Brkinov v 8. in 9. števil. „Edinosti“]. Slovenski dopisniki — to ime bodi sploh onim, katerim ne smemo reči dopisniki, in katerih je hvala Bogu, jako malo — nemajo v današnjih časih nikakoršnega spoštovanja o ljubezni do svojega roda in zatorej nikakoršnega spoštovanja sami do sebe, ker drugače ne bi mogli pošiljati iz dežele take dopise, kakoršnega čitamo v naznačenih številkah „Edinosti“.

Samo iz dolgega časa, osebne mržnje i sploh iz prepričanja, da tudi oni morajo kaj spisati in tako vzbuditi pozornost občinstva, obdolže in blatijo celo vas, celo pokrajino.

Predno kaj pišeš: prouči natanjko razmere, preiskuj bolezen ter se le potlej povej bolezen in razpiši lek. Da se pa kaj tacega mej nami stvarja, kakoršen je omenjeni dopis, je več nego-li predrznost, ker namen dopisu ni, da bi res nevedne udil, temveč si prevzetno vihati nos in svetu pokazati, poglejte kako sem našel rano, kako izveden sem.

Ako temu početju ne zapremo zavornice, bode mej nami konec napredku, ker ljudje misleči, da javnemučasopisju ni svrha učiti in razkrivati rane, temveč obdolževati i blatiti, obrnoli se bode z nevoljo proč.

Gospod urednik si je svest svoje naloge ter znam, da mu je sveta dolžnost, o vsakih pojavih govoriti resnico, brez nobenega pogleda na desno ali na levo, uverjen sem, da bode drage volje, resnici na ljubo, vzprejel v svoj cenjeni list naslednji popravek.

Žal mi je, da sem moral izreči tako pikro besede o stvari, a temu me je pri gnala ljubav do toli po nedolžnem blatenih Brkinov.

Kakor trdi g. Z. v svojem dopisu o letini, ne vjema se z resnico. Da ni bila lanska letina jedna najboljših je gotovo, a da bi bila takšna, kakoršno popisuje g. Z. ni res. Lansko leto pridelalo se je po Brkinskih še precej raznega žita, osobito prvega, krompirja in turšice.

Tudi češpelj in jabolka se je nekaj skupilo. Vremščina letošnja je jako dobra ter vzlic peronosperu (kajti Brkini so pridno škropili) se je je nekaj napravilo.

Vsak narod je več manj udan kakej razvadi ali strasti in sveta dolžnost je razumnikom delovati prama onim rakranam, ki ugonobe narod dušno in telesno. — Da bi bili vsi Brkini, katere gosp. Z. sploh misli, podvrženi takim razvadam je več nego grda zavist, absurdnost.

Ako so nekateri sploh taki pijanci zapravljalci in pravdarji, kakoršne meni g. Z. kaj je potreba potem ukrepati, da so vsi taki? Je-li je to logika?

Prebirajoč oni dopis, kjer pravi g. dopisnik, kako se vračajo vinjeni Brkini iz semnja, menil bi človek, ne poznajoč razmer, da vidi tolpo Tržaških fakinov vračajočih se iz kakšne zakotne krčme, prepevajočih grde pesmi.

Vsakdo, in prepričan sem, da tudi g. Z. privošču si, kedar tako časo „rujnega“ vina, čemu bi si ne tudi Brkin? Saj ga je on potreben, morda še bolj kakor kak drugi.

Znano je marsikom, kje stanujejo Brkini, kake poti (kozje) vodijo v njih

zemljišča, kako morajo trdo delati, da si kaj pridobijo. Kdo je tako trdoarde, da bi zavidal kak kozarček v podkrepitvenje moči. Že to kaže, da neso Brkini vinu udani, da so pri njih krčme jako redke in da le životarijo. Tožil mi je nek krčmar, kako malo vina proda — namreč k večjemu 5 litrov na mesec — da bode moral krčmo zapreti radi nedostatka pivcev, rekši: tujcev nij v našo vas, domači pa nimajo navade posedati po krčmah.

Tudi v semnje mora hoditi Brkin. Kje hoče prodati svojo živino, potrebne stvari kupiti, nego-li v semnji? Ako pa nazaj grede, zadovoljen se svojo kupčijo popije pol litra vina, niše to zapravljalnost.

Poznam mnoge Brkine, ki so celi dan po opravih hodili po semnji, mnogo hoje napravili po najhujši vročini, a nikjer česa užili, zvečer pa prišli domov so se zadovoljili s par krompirji kuhanimi na zeljnici i s kozarcem kisle vremščine. Malokdaj se vidi Brkina, da bi nesel, gredoč iz semnja, grablje ali kaj enacega. Oni bi moral biti gotovo kak pravi pravcati lenuh. Nasproti pa, tako lično izdelanega kmetijskega orodja, kakor: grabelj, kosja itd. nijsem videl nikjer, nego baš v Brkinih.

Pravdarstvo, žalibože, zajelo se je v krv in meso našemu narodu, katero bode jako težko izruti. V vsaki vasi naletiš na glasovitega pravdarja, katerega se vse boji, ogiblje in v Brkinih se nekateri nahajajo, a to so v vsaki vasi pravi unicum. Menim, da število posebnih pravdarjev v onih vaseh, katere navaja g. Z. ne presega 10. i osobito ne nahajaš v vasi Baška pravdarja, marveč so nekovi v bližnji vasi Vareje.

Naše ljudstvo je skoro povsod več ali manj razvajeno, osobito ono, ki je blizu mestu vzlasti blizu Trsta. Res je, da ono pohaja čisto v Trst, a ne samo zato, da si nakupi kolonijalnega blaga, temuč tudi drugih raznih potrebosti, kakor obleke, v slabih letinah tudi turšice itd.

Koncem menim, da so g. Z. Brkini kaj malo znani ter se malokdaj potrudijo njim, da bi jih boljše poznal. Če je res kedaj videl kak izvržek človeški omahujoči okoli krčme g. Gombača v Matavunu, niso še vsi taki, kakor jih opisuje gosp. dopisnik.

Še jedenkrat ponovim dopisniku: predno kaj spišeš, prouči stvar. Ychil.

Različne vesti.

Za politično društvo „Edinost“. Te dni razpošiljajo se pisma do raznih slovenskih in hrvatskih rodoljubov po deželi, v kojem se ti-le pozivljajo nabirati novih članov imenovanemu političnemu društvu. Vsakemu pismu priložena je nabiralna pola. V imenu predsedništva političnega društva „Edinost“ obračamo se do vseh onih, koji prejmejo taka pisma, da se prej ko prej odzovejo do njih stavljeni prošnji. Pomen in važnost političnih društev v obče, in našega tržaškega posebe, načrtali smo že nedavno v posebnem članku; vrhu tega pa menimo, da se vsak pravi rodoljub itak zaveda važnosti te. Torej požuriti se rojaki, da pripomorete društvu našemu na noge ter je tem potem vposobite za čvrsto in resno delo na korist narodu našemu!

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti, oziroma za otroški vrt v Rojanu, nabral je nekdo na Opčinah in drugod 4 gl. 12 kr.

Občni zbor možke podružnice sv. Cirila in Metoda je v nedeljo dne 22. februarja t. l. ob 3. uri pop. v prostorih „Del. podp. društva“.

Neverjetna kandidatura. Vse bi bili pričakovali, tega pa vender ne: veleč. g. Pahor kandidira za državni zbor. Iz zanesljivega vira pozivemo namreč, da je ta čudni — nek drugi izraz bil bi veliko prikladnejši — gospod že na vse strani odposlal svoje korteše, da bi mu

gladili pot v državni zbor. Če je ta vest resnična — kajti ne moremo jej prav verjeti, ako pomislimo na vse ono, kar se je godilo v nedoljni preteklosti —, potem pa res občeudujemo č. g. Pahorja — žalostni pogum. Radovedni pa smo, koliko volilcev mu pojde na lim. — Velezanimivo je — kar nikakor ne smemo zamolčati —, da se za kandidaturu posebno vnema svak pred. g. dr. Antona Mahničarja.

Volilni shod za II. okraj je prihodnje nedeljo popoldne „pri lovcu“. Pogovarjalo se bode o kandidatu za državni zbor.

Volilna shoda. V nedeljo, dne 15. t. m. bosta tudi za I. okraj dva volilna shoda in sicer ob 1. uri popoldne v Skednju (v gostilni g. Jožeta Saneina-Cina) za Skedenjske volilce in ob 3. uri p. p. za volilce Spodnje in Zgornje Marije Magdalene v gostilni g. Jožeta Čoka pri sv. Mariji Magdaleni spodnji.

Dar. Gosp. Ivan Resman, uradnik južne železnice v Nabrežini, spomnil se je poleg družih narodnih društev tudi dijaške kuhinje tukajšnjega gimnazija, za katero je podaril svoto 5 gl.

Društvo „Sloga“ v Gorici je že proglasilo svoje kandidate za državni zbor. Ti so: a) za občine v političnih okrajih. Tolmin, goriška okolica in Sežana dr. Anton Gregorič; b) za občine v političnem okraju Gradiščnem mons. Andrej Jordan; c) za mesta in trge Frangrof Coronini; d) za veleposelstvo Alfred grof Coronini.

Maskarada „Trž. Sokola“ sijajna. Več o tem prihodnjič.

„Slovensko pevsko društvo“ v Trstu priredi v teku bodočega meseca svoj prvi koncert. Gg. pevci in gospodične pekinje so prošeni, da se redno in točno udeležujejo pevskega vaja. O d b o r.

Veselica društva „Hajdrih“ na Proseku. Vrlo to društvo je vredno zaključilo vrsto predpustnih veselice okoličanskih pevskega društva. Sploh nam letošnje veselice pričajo, da je začel po naši okolici vstati nek nov svež, dobrodejen duh: beležiti smo mogli povsodi neko živahnost, kojoj smo dosedaj pogrešali. Tako je prav! Ako vstrajajo društva naša na tej poti vplivalo bode to na ves naš društveni in politični razvoj. Posebno pa nas veseli, da moremo uprav sedaj konstatovati, da so pri vseh okoličanskih društvih pravi ljudje na pravem mestu. Nadejati se tudi smemo, da bode sedanja naša društvena organizacija trajnejša, nego je bila ona nekdanjih čitalnic, kajti zdi se nam, da smo se — kako bi hitro rekli? — nekako izboljšali in da bolje razumemo zadočo narodnih društev, nego v oni dobi, koje ob ustanovitvi kakega društva nastali plamen navdušenja istotako hitro zamrl, prav tako kakor bi začgal kup suhe slame. Ali vrnimo se k društvu „Hajdrih“. Gospodje, ki imajo prvo besedo pri tem društvu, pokazali so vsikdar, da imajo fin razum pri izbiranju programa veselice. To svoje dobro ime osvedočili so tudi pri zadnji veselici. Vse pevske točke morali so ponavljati. Najbolji utis je pa je napravil Vilharjev zbor „Slovo“ z bariton-solo in spremljevanjem na glasoviru. G. Slavik je baritonist, s kakoršnim bi se moglo ponašati vsako pevsko društvo. Za to skladbo bi takoj uvrstili skladbo „Na goro“ od istega pesnika. Osobito je bil krasen alt. Gospica P. deklamovala je Turkušev „Najlepši zaklad“ z finim razumom in povsem zadovoljila občinstvo. Igra „Poštena deklica“ je dosegla popoln efekt. Pri tej igri nam je dvojno pohvaliti: prvič, da se je igralo uprav uzorno in drugič, da je nje snov okoličanskim razmeram prav prikladna. Pohvaliti nam je gospodične Bartoševu, L.-- in P.-- kakor tudi gg. Godina, Ivan Nabergoj ml. in J. Verša. Mnogobrojno občinstvo — sešlo se je od vseh strani nad 300 ljudi — je bilo izredno zadovoljno. Pri „besedi“ in plesu svirala je izborna vojaška godba. Nehvaležni bi bili, ako bi se ob tej priliki ne spomnili vrliga vodstva društva „Hajdrih“.

Malokje najdemo tako uzoren red in tako iskreno naklonjenost članov društva do svojega predsednika, nego uprav pri imenovanem društvu. Zatem pa se društvo lepo razvija in sloni na nerazrušljivi podlagi. Takih predsednikov, kakoršen je gospod Vekoslav Gorup, trebalo bi vsem slovenskim društvom! Potem pa ne bi tarnali o životarenju.

Veliki ples „Del.“ podp. društva je imel sledeči denarni vspeh: Prihoda je bilo for. 693.85, stroškov for. 462.28. Čistega je ostalo gl. 231.62. Kakorje iz teh številk razvidno, bil je tudi to leto poleg moralnega tudi lep materijalni vspeh.

Drugi in zadnji plesni venček, kojega je priredil ženski plesni odsek „Del. podp. društva“ obnesel se je prav dobro, tako, da smemo reči, da ni bilo šena nobednem plesu letos toliko gibanja in toliko živahnosti in toliko veselja, kakor na temu večku. Dvorana je bila lepo okinčana in prenapolnjena z občinstvom. Plesalo se je tudi ples „kolo“. Ta naš preljubljeni narodni ples bi se moral na vsakem plesu ponavljati, tako, da bi se smelo imenoval naš narodni ples. Med odmorom je bila tudi živahna zabava. Posedli smo stole okolo miz, da se malo okrepčamo in ohladimo. Med tem časom deklamovala je gospica Marija Majcen Prešernovo pesem „Zdravilo ljubezni“. Deklamacija je občinstvu zelo ugajala in bila tudi temu večeru zelo primerna. Krasno slovensko petje razlegalo se je po dvorani. Posebna hvala gre gospodičinam Čenčur, obema — Luksič in Gasperuzzi, katere nam so zapeli par četverošpevov. Slednjič pa se je zahvalila načelnica ženskega plesnega odseka došlim povablencem, kateri so se vdeležili v tako obilnem številu današnjega venčka. Povdarjala je posebno to, da bi se na naših plesih govorilo naš mili materni jezik, a ne tuje jezike. Našim raznim slovenskim listom ne bi bilo nas treba vedno opravljati in našem sl. „Brivcu“ ne bi bilo nas treba več briti, kakor pravi on, češ, vsaj ima še premnogo dela z nam nasprotnimi ljudmi. Tudi naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda niso pozabili. Lepa svota se je nabrala v ta namen, kar nam priča, da se naša mladina tudi zaveda in spoznava korist te družbe. Ob 4½ uri končal se je ples, na kar smo šli domov z nado, da se prihodnje leto spet vidimo na takih zabavah.

Okoličan nam piše: Gospod urednik, prav od srca ste nam govorili, ko ste nam tako točno naslikali delovanje tržaške kmetijske družbe. To šušmarjenje ni delovanje družbe, koja ima svoj cilj pred očmi in se hoče tudi dosledno bližati temu cilju. Jaz bi vas opozoril samo na nekaj. Družba ta — kakor vsaka druga — dobiva menda od vlade subvencije za nakupovanje plemenitih bikov. Namen tem subvencijam je jasen: da bi se podprla in pospeševala živinoreja. Pri nas pa so ti biki v resnici na škodo iz naslednjih dveh uzrokov: 1.) So ti biki po okolici v tako malem številu — na vsakega bika pride nad 1000 krav —, da se naše živinsko plemo nikakor ne more okrepiti in celo rapidno propada. N. pr. računajo kmetje na Proseku in Kontovelju v zadnjem času nad 2000 gl. škode, ker se jim krave niso oplodile. Ljudje so tudi začeli izgubljati veselje do govedoveje, ker vidijo da jim ne le ne donaja nobene koristi, ampak še škodo. 2.) Je po tržaški okolici s temi biki združena politička agitacija. Pred par leti je nek lahonski agitator uprav s takim bikom pridobil jednega naših veljakov in vsled tega v dotičnem okraju zmagal nam nasprotni kandidat. Torej ne gleda se na to, da se plemeniti biki številu krav primerno razdele, ampak tudi tu so veljavni politični oziri. Potem takem so pri nas celo plemenski biki izdatni agitatorji. Vlada pa bi morala tu krepko roko vmes poseči ter z debelim prstom pokazati neki tržaški gospodi, po kakí poti je hoditi kmetijski družbi, ako hoče dosežati svoj namen.

Uznanilo c. k. deželnega namestništva za Primorje dne 2. februarja 1891. št. 1976, glede nabora novincev za leto 1891. Na podlagi naredb §. 42-3 vojaških predpisov I. del, se daje na splošno znanje, da se bode vršil letošnji vojaški nabor na Primorskem v naslednjih nabornih okrajih tako le: **A. V Trstu:** dne 2., 3., 4., 5., 6., 7. in 9. marca. **B. V pokneženi grofiji Goriški in Gradiški:** V Gradiški dne 13. in 14. marca; Korminu dne 16. in 17. marca; Gorici (mesto) dne 20. in 21. marca; Ajdovčini dne 23. in 24. marca. Gorici (okolica) dne 31. marca, 1., 2., 3. in 4. aprila; Kanalu dne 6. in 7. aprila. Bovecu dne 9. aprila; Tolminu dne 11., 13., in 14. aprila; Cerknem dne 16. aprila; Sežani dne 4. in 6. aprila; Komnu dne 8. in 9. aprila; Trzinu dne 24. in 25. aprila; Červinjanu dne 27., 28. in 29. aprila. — **C. V mejni grofiji Istrski:** V Kopru dne 11., 12., 13. in 14. marca; Piranu dne 16. in 17. marca; Podgradu dne 13. in 14. marca; Pazinu dne 16., 17., 18. in 20. marca; Buzetu dne 21., 23. in 24. marca; Bujah dne 20. in 21. marca; Poreču dne 23. in 24. marca; Matavunu dne 31. marca, 1. in 2. aprila; Pulju dne 31. marca, 1., 2. in 3. aprila; Rovinju dne 4. aprila; Labinu dne 6. in 7. aprila; Voloskem dne 9., 10. in 11. aprila; Krku dne 13., 14. in 15. aprila; Čresu dne 16. aprila; Lošnju dne 20. in 21. aprila.

„Slovanskega Sveta“ 3. številka ima naslednje vsebino: Pred volitvami; Veljavnost avstrijskega parlamenta in nemške levica; Rusija 1890. leta; O kritiki dr. Mahnič; Ne motimo si pojmov; Klevetnikom Rusije (Puškina); Ruske drobtinice; Ogled po slovanskem svetu; Odprto pismo staročeškemu prvaku dr. F. Lad. Riegru. (Poslednji članek je v posebni prilogi.)

Vabilo na naročbo.

Ob nastopu novega leta obračamo se po stari časnikarski navadi do naših častitih naročnikov. Jedin naš namen je koristiti narodu našemu; a da nam je možno vestno vršiti to svojo nalogo, treba je, da nas tudi naročniki naši istotako vestno podpirajo. Prosimo torej, da nam doseđanji naročniki ostanejo zvesti in da nam pridobijo novih, kjer le morejo. Izdatna podpora od strani slavnega občinstva nam bode v posebno izpodboju v sveti borbi naši.

Cena listu je:

za vse leto gld. 6.—
za polu leta „ 3.—
za četrt leta „ 1.60

Uredništvo in upravnštvo.

Dunajska borza

10. februarja.

Maotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 91.90
„ „ „ v srebru	—	—	„ 91.85
Zlata renta	—	—	108.95
5% avstrijska renta	—	—	102.45
Dolne narodne banke	—	—	987.—
Kreditne delnice	—	—	306.75
London 10 lir sterlin	—	—	114.10
Francoški napoleondari	—	—	9.04 1/2
C. kr. cekini	—	—	5.41 1/2
Nemške marke	—	—	56.07

Fondo Ralli.

E. TRABER-JA

4-4 anatomsko-pathološki

muzej i panopticum

je odprt od 9. ure zjutraj do 10. zvečer.

Ob petkih samo za dame.

Pojasnjuje se ob 2. 4. in 6. uri p. p. in in ob 8. uri zvečer. Ustopnina 20 kr. Vojaki (od narednika doli) in otroci za panopticum 10 kr. — Katalogi se dobe v nemškem italijanskem in slovenskem jeziku.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

Bratje „Sokoli“

Odbor „Tržaškega Sokola“ se najprisrčneje zahvaljuje vsem bratom-članom in njih rodbinam, da so se v toli mnogobrojnem številu udeležili večerašnje maskarade ter tako pripogli do sijajnega vapeha.

ODBOR.

Razglas.

Pri c. kr. okr. sodišču v Kanalu bode se 18. februarja 1891 od 10. ure predpoldne do poldne na prostovoljni dražbi v zajem prodala Šegalova gostilnica h. št. 12. v Kanalu z vso pripravo in dvema vrti. Oklic zajemščine določen je na 500 gld. Natanjnejše pogoje lahko vsak pri sodišču ali pri g. Ant. Križniču, varhu ml. dedičev, pregleda.

8-8

Assicurazioni generali.

v Trstu

(društvo je ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnelo svoje delovanje na vse veje zavarovanja posebno pa: na zavarovanje proti požaru — zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje. Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1888. f. 38,369,849.10 Premije za potlejati v naslednjih letih f. 23,202,774.10 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1888. f. 110,813,920.80 Plačana povračila:

a) v letu 1888 f. 9,877,592.55
b) od začetka društva do 31. decembra 1888 f. 217,257,394.75
Letni računi, izkaz dosedaj plačanih odškodnanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanjnejša pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione v lastne hiši.

2-12

Griena bol kašalj, hrepučica, promuklost, natež, zadavica, rora, zapala ustijuh itd.

mogu se u kratko vrtime izliečiti rabljenjem

NADARENIH

14-30

Prendinijevih sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što jih getovi Prendini, lučbar i lekarnar u Trstu. Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prebježnih kašljah noćih, navadne jutranje hrepučavice i grienih zapalah nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalica, koji je ponašaju. Zato treba uvijek zahtjevati Prendinijeve sladkiše (Pastiglie Prendini) to gledati, da bude na omotu kutijice (škatule) moj podpis. Svaki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani „Pastiglie“, na drugoj „Prendini“.

Ciena 30 nč. kutijici zajedno sa naputkom. Prodaju se u Prendinijevoj lekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste) i u glavnijih lekarnah svijeta.

42-43

Riunione Adriatica di Sicurtà

v Trstu.

Zavaruje proti požarom, provozu po suhem, rekam in morju, proti toči, na življenje v svih kombinacijah.

Glavnica in rezerva društva dne 31. decembra 1888. f. 3,300,000.—
Rezervni fond od dobičkov 596,622.02
Posebna rezerva dobičkov od zavarovanja na življenje 150,000.—
Rezervni fond za podjete na premikanja vrednostnih efektov 161,500.—
Premijna rezerva vseh oddelkov 7,342,780.36
Rezerva za škodo 267,601.—

24-4 V portfelju:
Premije, ki se imajo potirjati v prihodnjih letih 16,954,118.50
Skupni znesek v h škod plačanih od 1. 1b38 do 1888 gld. 114,949,847.05

Urad ravnateljstva:

Via Valdirivo, št. 2 (v lastnej hiši).

PROTI DIMU!

Izdelujem dimnike proti dimu, s katerimi jamčim za dober vapeh tudi pri najslabših dimnikih, za najnižjo ceno petnajst gold. Dimniki ti se postavljajo v rabo prikladno položaju.

Za administratorje in posestnike hiš izdelujem nove ključke po dvajset nč. — Poprave ključavnic stanejo tudi 20 kr. — Katero-koli drugo delo po pogodbi.

Zastop tovarn za poljedelske stroje in aparate za alično, kakor tudi za tehnične in cementirane uteži.

Izdelujem naprave za uravnanje toplote po tovarnah za testo, po stanovanjih, tovarnah za konzerve, za sušilnice in druge različne potrebe industrije.

Ključavničarska delavnica

Josipa Zolia

Ulica Via Rossetti številka 6, — (uhod v ulici Chiozza.)

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Znaten postransk zaslužek,

koji se vedno vešča in več let traja, dobe priprave in zanesljive osebe, katerih prošnje življenje pa mora biti neomadeževano in ki so v vedni dotiki z občinstvom. Dostuženi žandarmi in podčastniki imajo prednost. Povprašuje se pod „G. S. 1891.“ Graz, postlagernd. 25-2

Nič več kašlja!

PRŠNI ČAJ

napravljen po lekarničarju

G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj, še tako trdovraten, kakor to sprilčujejo mnoga naročila, sprilčujevala in zahvale, ki dohajajo od vseh strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.

Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin in čisti kri: ima dober okus in velja en zavoje za 8 dni 60 nč.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile za prestenje života in proti madronu iz soka neke posebne rastline, katerih uspeh je velik, posebno pri z. prtem trupu, želodčnih boleznih itd. in se lahko uživajo o vsakom času brez obzira na dijeto. Ena škatlija velja 30 nč.

Plašter in tudi tinktura proti kurjim očesom in debelejši koži — cena 3 plaštov za kurja očesa 20 nč. — Ena steklenica tinkture 40 soldov.

Edina zaloga v Trstu v lekarni ROVIS, v Gorici v lekarni Cristofolletti, Pontoni in Gliubio.

V tej lekarni govori se tudi slovenski.

La Filiale della Banca Union TRIESTE

s' occupa di tutte le operazioni di Banca e Cambio - Valute.

a) Accetta versamenti in Conto corrente, abbonando PER BANCONOTE: PER NAPOLEONI:
8% c. preav di 5 g n
3 1/2% „ „ 12 „
3 1/2% „ 4 mesi fissa „ 3 „ „ 40 „
3 1/2% „ 6 „ „ 3 1/2% „ „ 3 mesi „ 6 „
3 1/2% „ 8 „ „ 3 1/2% „ „ 6 „

Il nuovo tasso d'interesse principierà a decorrere sulle lettere di versamento in circolazione dal 1 e 8 Marzo 1890 a seconda del relativo preavviso.

In Banco giro abbuonando il 2 1/2% d'interesse annuo sino a qualunque somma: prelevazioni sino a f. 20,000, a vista verso chèque; Importi maggiori preavviso avanti la Borsa. — Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la valuta del medesimo giorno.

Assume per propri correntisti l'incasso di conti di piazza, di cambiali per Trieste, Vienna, Budapest ed altre principali città, rilascia loro assegni per queste piazze, ed accorda loro la facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e divise, nonché dell'incasso di assegni, cambiali o coupons, verso 1/8% di provvigione.

c) Accordi ai propri committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie, e ne cura gratis l'incasso dei coupons alla scadenza.

d) Vende le Lettere di pegno 4 1/2% e 5% della Banca Commerciale Ungherese di Pest e le lettere di pegno 4% dell'i. r. priv. Banca Ipotecaria austriaca di Vienna.

Trieste, 24 Febbrajo 1890.

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih na V napoleonih na
4-dnevni odkaz 3 1/2% 30-dnevni odkaz 2 1/2%
8- „ 3 1/2% 3-mesečni „ 2 1/2%
30- „ 3 1/2% 6- „ 2 1/2%

Vrednostnim papirjem, glasečim na napoleone, kateri se nahajajo v okrogu pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vsako avoto.
V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Roko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermannstadt, Inmost, Celovec, in Ljubljano — brez troškova

Kupnja in prodaja

vrednostij, diviz, kakor tudi vnovčenje kuponov 24-3 pri odbitku 1% provizije.

Predniji.

Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprtjem kredita v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Na vrednostni obresti po pogodbi.

Uložki v pohrano.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 4. oktobra 1890.

4-24

TRZASKA HRANILNICA

Sprejemlje denarne vloge v bankovcih od 50 nč. do vsacega zneska vsak dan v tednu razim praznikov, in to od 9-12. ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10-12. ure dop. Obresti na knjižice 3%

Plačuje vsak dan od 9-12. ure popoldne. Zneske do 100 gld. precej, zneske preko 100 do 1000 gld. mora se odpoledati 3 dni, zneske preko 1000 gld. pa 5 dni prej.

Ekomptuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3 1/2%

Posojuje na državne papirje avstro-ograke do 1000 gld. po 5%
višje zneske od 1000 do 5000 gld. v tekočem računu po 4 1/2%

Veče svote po dogovoru.

Daje denar proti vključenju na posestva v Trstu. Obresti po dogovoru.

TRST, 4. februarja 1891

4-24

Čast nam je preporučiti p. n. občinstvu Trsta i okolice, Primerja i ostalih hrvatsko-slovenskih gradovah i mjestah, sa solidnosti i jeftinoće poznatu, te obilnimi modernimi pisanimi strojevi providjenu.

JEDINU SLAVENSKU

TISKARU U TRSTU

Ista prima i obavlja svaku naručbu bilo koje vrsti knjigotiskarskoga posla te preporuča se osobito za ove vrsti tiskanje kao n. pr.:

za župne urede, okružnice, račune, list. artiju i zavitke s napisom, preporučne karte, posjetnice, zaručne i vjenčane objave, pozive, rasporede, ulaznice, oglase, pravila, izvješće, zaključne račune, ročlatnike, punomoći, cilenke, jestvenike, svakevrstne skrižaljke, izpovjedne cedulje, knjige itd.

Uvjerava se p. n. občinstvo, da će nam biti osobita briga, p. n. naručitelje u svakom pogledu zadovoljiti koli brzom i točnom podvorbom, toli jeftinom cjenom i ukusnom izradbom.

Drži u zalih (skladištu) sve potrebne tiskalice i knjige za crkvene urede.

Onda ima na prodaj sljedeće knjige:
Kmetijsko berilo za nadaljevalne tečajje ljudskih šol in gospodarjev v pouk ciena prije 50 nč. sada 40 tvrdo vezana n. 40
Sodnijski obrasci sastavljeni B. Trnovcem n. 30
Vilim Tel, prevod Cegnara n. 40
Ljudmila prevod J. Lebana n. 30
Filip prevod Križmana n. 30
Antigona prevod Križmana n. 30
Pjesma o zvonu prevod A. K. Istranin n. 30
Istra pjesma A. K. n. 30

Ove su knjige jako prikladne za darove o praznicah zato ih sl. občinstvu preporučamo. Kod naručivanja tiskarnica i drugog, molimo naznačiti točno naručbu i dotični naslov (adresu) naručitelja.

Za obilnu naručbu preporuča se

Tiskara Dolenc

Via Carintia br. 28 u Trstu.

Tiskarna Dolenc v Trstu